

Вих. № 787 від 19 вересня 2023 року

Голові Верховної Ради України
Стефанчуку Руслану Олексійовичу

Копії:

Голові Комітету Верховної Ради України з
питань фінансів, податкової та митної
політики

Гетманцеву Данилу Олександровичу

Голові Комітету Верховної Ради України з
питань правоохоронної діяльності
Іонушасу Сергію Костянтиновичу

Голові Комітету Верховної Ради України з
питань антикорупційної політики
Радіній Анастасії Олегівні

Шановний Руслане Олексійовичу.

Від імені Асоціації правників України (АПУ, Асоціація) дозвольте висловити Вам нашу повагу і звернутись з приводу наступного.

Верховна Рада України внесла до другого читання проєкт Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів» № 5420 від 23.04.2021.

Асоціація звертається до вас з проханням відмовитись від криміналізації товарної контрабанди, крім контрабанди підакцизних та контрафактних товарів, або ж відкласти її введення до закінчення (скасування) військового стану у зв'язку з наступним.

По-перше, стаття 201 Кримінального кодексу України до 15.11.2011 року передбачала покарання за контрабанду товарів, і мала наступний зміст:

«Контрабанда, тобто переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, а так само контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України...»

Разом з тим, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності.» № 4025-VI від 15.11.2011 року змінено диспозицію ст. 201 КК України й декриміналізовано товарну контрабанду.

Верховна Рада України прийняла цей закон, оскільки, на жаль, зміст диспозиції ч. 1 ст. 201 КК України в попередній редакції ніс серйозні корупційні ризики.

Зокрема, посадові особи митних органів та діючої на той момент податкової міліції дуже «вільно» трактували фразу **переміщення товарів через митний кордон України поза**

митним контролем або з приховуванням від митного контролю. Будь - які помилки в митних деклараціях або спірні моменти щодо визначення митної вартості товарів чи визначення коду УКТЗЕД трактувались ними як контрабанда, за яку передбачалась відповідальність до семи років позбавлення волі.

Це призвело до великої корупції в митних органах та податковій міліції, які, фактично, мали широку дискрецію в вирішенні питання кримінального переслідування бізнесу.

Держава змогла подолати цю проблему лише шляхом декриміналізації товарної контрабанди.

Депутати України й зараз неодноразово наголошують на зловживаннях з боку органів ДМС та Бюро економічної безпеки, яке було утворене замість податкової міліції, що призводить до необґрунтованого тиску на бізнес. При цьому, на жаль, вирішити проблему з такими зловживаннями наразі не вдається.

Таким чином, криміналізація товарної контрабанди може значно збільшити рівень зловживань з боку органів ДМС та БЕБ, підвищити рівень корупції та призвести до посилення тиску на бізнес, що і так є надмірним в умовах складної економічної ситуації, викликаною війною в Україні.

По-друге, в поверненні криміналізації товарної контрабанди нагальної потреби немає, оскільки Митний кодекс України в Розділі XVIII, зокрема, в статтях 482-485, передбачає відповідальність за правопорушення, що планується криміналізувати.

При цьому, відповідальність за такі правопорушення (накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів та їх конфіскацію; накладення штрафу в розмірі від 50 до 150 відсотків несплаченої суми митних платежів) фактично співрозмірна кримінальній відповідальності.

Разом з тим, члени АПУ розуміють необхідність посилити відповідальність за контрабанду контрафактних та підакцизних товарів.

Тому, просимо не встановлювати кримінальну відповідальність за дії, направлені на переміщення через митний контроль України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів, крім контрафактних та підакцизних товарів.

В свою чергу, Асоціація правників України завжди залишається відкритою до співпраці та готова долучитись до підготовки необхідних збалансованих змін до законодавства України.

З повагою

Президент АПУ

Микола Стеценко

Виконавець:

Мотя Вікторія

e-mail: komitet@uba.ua